

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ В ЛЮБЛЯНІ (UNIVERZA V LJUBLJANI), СЛОВЕНІЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра філософії і педагогіки
ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
Кафедра філософії
Кафедра соціально-гуманітарної освіти

ФІЛОСОФСЬКО-СВІТОГЛЯДНІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ КОНТЕКСТИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
II міжнародної науково-практичної
конференції

29 квітня 2020 р.

ФІЛОСОФСЬКО-СВІТОГЛЯДНІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ КОНТЕКСТИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ

**II міжнародної науково-практичної
конференції**

29 квітня 2020 р.

Дніпро

2020

УДК 303
ББК 63.3
Ф 53

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

Ф53 Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. 29 квітня 2020 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». / Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. - 318 с.

У збірник вміщено матеріали II міжнародної науково-практичної конференції **«Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти»**, що присвячена філософії управління освітою та стратегіям її розвитку; міжнародному та українському досвіду реалізації формальної, неформальної та інформальної освіти; тенденціям самоорганізації освітніх інституцій у сучасній культурі; складовим неперервної освіти у філософсько-світоглядному, психолого-педагогічному, культурологічному та мистецтвознавчому контекстах; стратегіям реформування вищої освіти; осмисленню професії вчителя у площині філософської рефлексії; проблемам розвитку методологічної культури та професійних компетентностей вчителя НУШ; складовим науково-методичного супроводу вчителя НУШ. Також представлений досвід закладів вищої, середньої та дошкільної освіти щодо шляхів реалізації неперервної освіти для сталого розвитку, громадянських ініціатив в інтересах сталого розвитку.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2020
© ДАНО, 2020

РОЗДІЛ 4. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ, МИСТЕЦТВОЗНАВЧІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	103
<i>Амельянович В. П.</i> Отношение к профессиональным деформациям в донучный для данного явления период	103
<i>Великодна Є. М.</i> Якість неперервної освіти в умовах освітніх змін	107
<i>Гальцева Т. О.</i> Психологічні детермінанти професійного вигорання керівників закладів освіти	109
<i>Григорова Н. В.</i> Культурна складова освітньої політики у сучасному німецькому гуманітарному дискурсі	111
<i>Кравчик Т. П.</i> Неперервна освіта вчителя початкової школи в умовах сьогодення	112
<i>Міронов Р. А.</i> Психотерапевтична діяльність у закладах загальної середньої освіти: сутність і структура	114
<i>Култаєва М. Д.</i> Культурологічний поворот у педагогіці: теоретико-методологічні можливості та практичні перспективи	117
<i>Nabiyeva Gulyanag</i> Humanism education in the press of our children (based on materials from magazines «Dabistan», «Lider» and «Maktab»)	119
<i>Омельченко А.І.</i> Національна культура як складова формування світогляду людини	120
<i>Пальм Г. А.</i> Кіберсоціалізація та психологічні ризики інтернет-простору . .	122
<i>Птахіна О. М.</i> Неперервна освіта як основна вимога сучасності	124
<i>Семичова Н. О.</i> Роль українського музичного мистецтва у системі національного та духовного виховання сучасної молоді	126
<i>Прокопенко І. Ф.</i> Національно-патріотичне виховання і педагогіка миру . .	127
<i>Ткачук К. В.</i> Формування свідомого та відповідального громадянина за допомогою системи шкільної позаурочної діяльності	128
<i>Усов Д. В.</i> Спрямованість на людську гідність – мета сталого розвитку справедливого суспільства	130
<i>Тимофєєва І. П.</i> Сучасні аспекти неперервної освіти	132
<i>Шевцова О. О.</i> Аналіз, оцінка результативності та перспективи впровадження авторського спецкурсу «Теорія і практика написання есе»	133
<i>Хомич О. Б., Кротенко В. М.</i> Емоційна гнучкість педагога як показник професійної компетентності	135
<i>Шинкаренко В. І.</i> Використання онлайн платформ у неперервній освіті . . .	137
<i>Шишко І. А.</i> Гуманітарна культура як особливість сучасної комунікації . .	138
РОЗДІЛ 5. ПРОФЕСІЯ ВЧИТЕЛЯ У ПЛОЩИНІ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ	141
<i>Бурлука О. В.</i> Філософія освіти і філософія знання як теоретичні основи самоосвіти особистості	141
<i>Безена І. М., Кирпа А. В., Богатирьова Т. М., Ващенко М. І., Дорошенко О. А.</i> Гуманітарна освіта та особистість: вчитель і школяр в сучасних трансформаціях освіти	143
<i>Бедрик Л. І.</i> Професія вчителя: філософська рефлексія та аспекти суспільного запиту	146
<i>Гончаренко О. А.</i> Філософські погляди Олександра Кульчицького на неформальну освіту	147
<i>Гандрабура Н. Я.</i> Ключові компоненти компетентності вчителя в умовах реформування української освіти	149
<i>Кулик О. Д.</i> Рефлексійний складник навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови	150

Список використаних джерел

1. Абдуллаєва І. Б. Розвиток самоєфективності підприємців сфери торгівлі / І.Б. Абдуллаєва // *Актуальні проблеми психології*. – Том 1: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. / за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. – К. – Алчевськ : ЛАДО, 2013. – Вип. 39. – С. 77-81. 2. Водопьянова Н. С. Психическое «выгорание». Пути преодоления / Н. С. Водопьянова, Е. С. Старченкова // *Мир медицины*. – 2001. – № 9–10. – С. 44–45. 3. Савина Н. С. Специфика психологического выгорания в управленческой деятельности / Наталья Сергеевна Савина // *Вестник Ярославского государственного у-та имени П.Г.Демидова. Сер. гуманитарные науки*. – Ярославль, 2009. – №1. – С. 55-60. 4. Соколовський С. І. Професійне емоційне вигорання державних службовців: діагностика проблеми / С.І. Соколов // *Публічне адміністрування: теорія та практика*. – 2010. – №10. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2010-01/10ssisdg.pdf> 5. Michel A. Burnout and the Brain – Association for Psychological Science / A. Michel. – [Електронний ресурс] – Режим доступу – <https://www.psychologicalscience.org/observer/burnout-and-the-brain>

Н. В. Григорова

к. соціол. н., доц., доцент кафедри німецької філології
Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

КУЛЬТУРНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ У СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ

Освітня політика залежить від домінуючих у суспільстві цінностей і настанов, світоглядних і політичних пріоритетів. Сучасні розвинуті суспільства, які позиціонують себе як суспільства благоденства (Wohlfahrtsstaaten), посилюють альтруїстичну складову у визначенні стратегій розвитку освіти і демократизації процесу надання освітніх послуг. Розглянемо це дещо детальніше.

У сучасному філософсько-освітньому дискурсі все більше уваги приділяється людиновимірності освіти і визначенню статусу людини освітніх процесах та інституціях. У негативній формі це виливається у критику ілюзій щодо можливостей освіти. Так, говорячи про кризу професійної та вищої освіти Ю. Нідарюмелін зазначає, що демократизація освіти полягає не тільки і не стільки у забезпеченні рівного доступу до вищої освіти, скільки у плюралізації форм цієї освіченості, підвищенню статусу професійної освіти [3, с. 17-18].

Освітня політика може розглядатись як на рівні метатеоретичної рефлексії, так і на рівні конкретних освітніх стратегій і практик. У сучасному німецькому філософсько-освітньому дискурсі представлені обидва підходи. Нерідко вони тісно переплетені між собою, утворюючи своєрідний синтез кантівської та гегелівської парадигм у їхніх сучасних та постсучасних модифікаціях. При цьому, як буде показано нижче, переважають кантівські трансформації. Домінування кантівських настанов та орієнтирів у сучасному німецькому філософсько-освітньому дискурсі не в останню чергу пояснюється викликами з боку глобалізації, яка змушує розглядати національні стратегії розвитку освіти з позицій світового суспільства (А. Тремль, П. Слотердайк, Г.-Е. Теннорт, Р. Штіхве). Освітня політика, витримана у межах цієї парадигми, зберігає неогуманістичні орієнтири. Поєднуючи макро- і мікрівиміри освітніх реформ. При цьому ураховується перспектива становлення суспільства знань на структурній та культурній основі інформаційного суспільства та світового громадянського суспільства. Освітня політика, витримана у річищі кантіанських трансформацій, характеризується комплексним поєднанням курсу на наднаціональну інтеграцію освітніх систем (перспектива людства) і окремої людини. Легітимація цієї політики ґрунтується на розрізненні між державою, спільнотою і суспільством [1, с. 30-31].

Гегелівські трансформації, покладені в основу освітньої політики характеризуються приматом загального, у констеляціях якого освіта і виховання підпорядковуються ідеологічним імперативам. Освітній ідеал, витриманий у дусі неогегельянства, був запропонований ще Е. Шпрангером і застосовувався у Німеччині як освітньо-політичний орієнтир у 20-30-х рр. минулого століття. У сучасних та постсучасних трансформаціях гегелівської парадигми спостерігається парадоксальна ситуація, коли гегелівська настанова «навчатись загальному» трансформується у тезу про «загальну користь неосвіченості». Так. На думку А. Буррі «високий рівень освіти загрожує свободі та демократії»[2, с. 36-37]. Головним аргументом, який наводить автор, є спеціалізація і диференціація системи освіти, підпорядкована інтересам економіки, внаслідок чого нібито втрачається свобода індивіда.

Німецький досвід обґрунтування освітньої політики не обмежується зіткненням цих парадигм та пошуками консенсусної основи між ними. Ці суперечки радше пожвавлюють інтерес громадськості до проблем освітньої політики, яка із середини суспільства визначає пріоритети розвитку освіти і вносить свої корективи до освітньої політики.

Список використаних джерел

1. Benner Dietrich. *Warum öffentliche Bildung in Demokratien nicht politisch fundiert werden kann* // *Bildungstheorie in der Diskussion*. – Freiburg: Verlag Karl Alber. 2012. – S. 13-35.
2. Burri Alex. *Vom allgemeinen Nutzen der Ungebildetheit, oder warum Bildung der Freiheit und Demokratie schadet* // *Bildungstheorie in der Diskussion*. – Freiburg: Verlag Karl Alber. 2012. – S. 36-43.
3. Nida-Rümelin Julian. *Der Akademisierungswahn. Zur Krise beruflicher und akademischer Bildung*. – Hamburg: Körber-Stiftung, 2014. – 253 S.

Т. П. Кравчик

вчитель початкових класів Синельниківської загальноосвітньої школи I-III ст. № 2

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Вступ. Вхідження України в європейський простір та орієнтація на світові стандарти активізувала глибинну модернізацію вітчизняної освіти. Стратегічні аспекти реформування визначено в ключових нормативних документах: законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014); Галузевій концепції розвитку неперервної педагогічної освіти (2013); Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016).

Мета сучасних змін полягає в розробці й упровадженні нового змісту освіти, що спрямований на формування та розвиток компетентностей ХХІ століття, всебічний розвиток, виховання та соціалізацію особистості, яка здатна до продуктивного життя в суспільстві, має прагнення до самовдосконалення й навчання впродовж життя. У зв'язку з цим окреслено нові вимоги до ролі сучасного педагога, рівня його професійної компетентності та якості підготовки.

Для сучасної теорії та практики очевидною стає нагальна потреба в оновленні змісту післядипломної педагогічної освіти відповідно до динаміки інформаційного суспільства на основі концепції освіти протягом життя (*Lifelong Learning*) та компетентнісного підходу. Нові вимоги обумовлюють пошук нових моделей неперервного розвитку професійної компетентності педагогічних кадрів. Твердження К. Ушинського (1952) про те, що вчитель живе до тих пір, поки вчиться, в сучасних умовах набуває особливого значення. Розгляду неперервної професійної